

Haavind Vislie
Bygdøy Allé 2
0101 Oslo

NOTAT

For: Inger-Johanne Lund og Terese A. Negaard

Deres ref.:996191/1

Vår ref.:Faun-OB17102008-OR

Dato: 12.01.2009

UTVIDELSE AV IVELAND KRAFTVERK – VURDERING AV TIPP MOLTEKJERRS PLASSERING

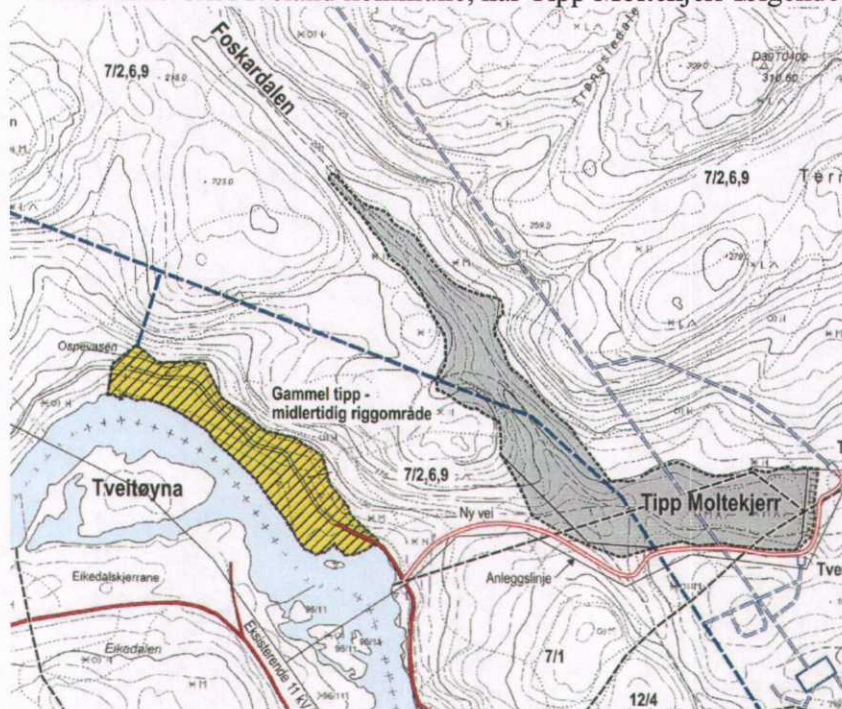
1. Bakgrunn

Undertegnede er av Haavind Vislie utnevnt som sakkyndig i forhold til vurdering av ulemper for naturmiljø av planlagte kraftutbygging, herunder vurdering av tapt jakt- og skogverdi m.m. for berørte areal. Da endelig avgrensning av planlagte tipper først vil bli avklart under seinere detaljprosjektering, avventes verdsettingsoppdraget til etter at OED har fattet vedtak i saken.

Med bakgrunn i at grunneierne i området opplever omsøkt plassering av Tipp Moltekjerr nord-vestover innover i Foskardalen som særlig uheldig, er undertegnede bedt om å komme med en faglig vurdering av nevnte Tipps plassering ut fra hensyn til naturmiljøet.

2. Omsøkt plassering av Tipp Moltekjerr

I Agder Energi Produksjon (AEP) sin søknad om konsesjon datert 19.12.2007 for utvidelse av Iveland kraftverk i Iveland kommune, har Tipp Moltekjerr følgende avgrensning, se fig.1.

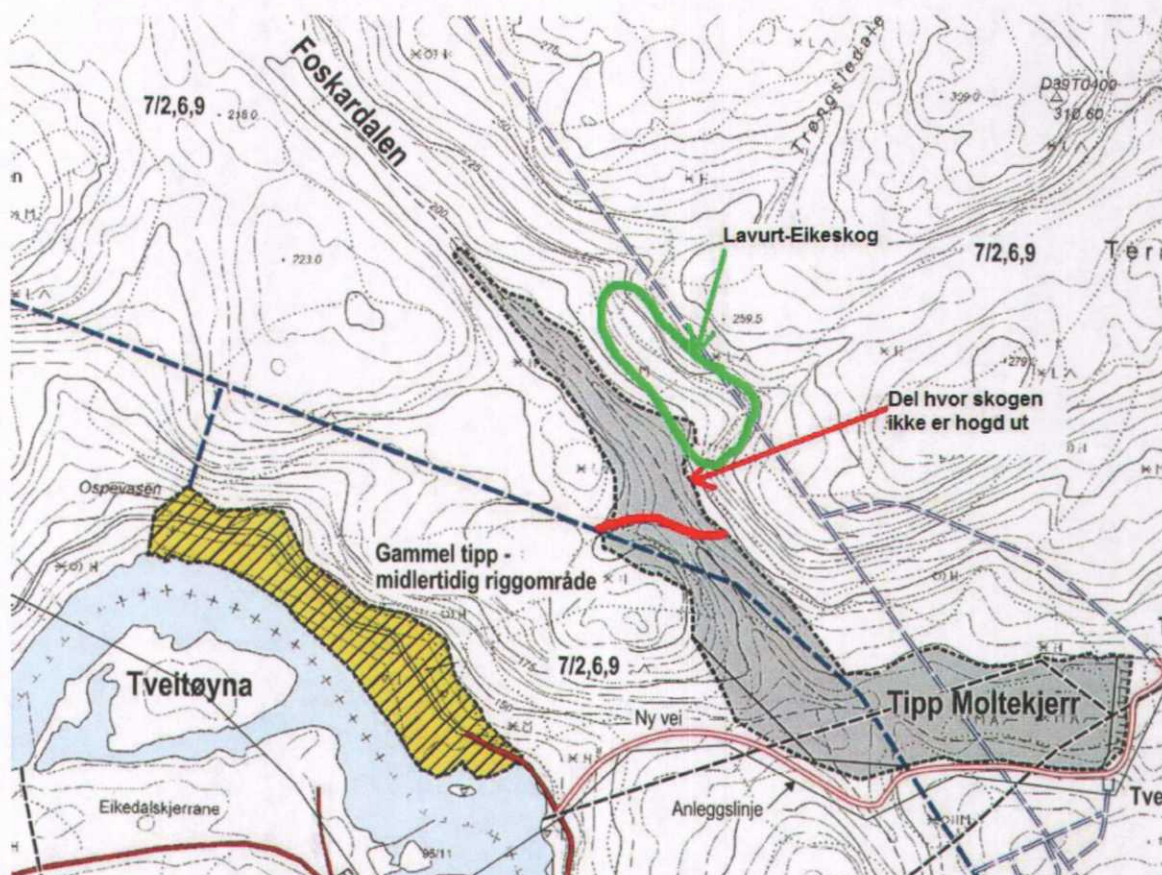
Figur 1: Kartet viser avgrensning av Tipp Moltekjerr slik det framgår av AEPs søknad om konsesjon.

3. Faglig vurdering - plassering av Tipp Moltekjerr

Vurderingen gitt under baserer seg på egen feltbefaring gjennomført 11.11.2008. I tillegg har undertegnede hatt tilgang til relevante dokument og kontaktpersoner i saken, se referanseliste bakerst i dette notat.

Skogen er nylig hogd ut (2006) på store deler av arealet inntegnet som Tipp Moltekjerr. For arealet som er hogd, er naturlig nok verdien knyttet til biologisk mangfold vesentlig redusert.

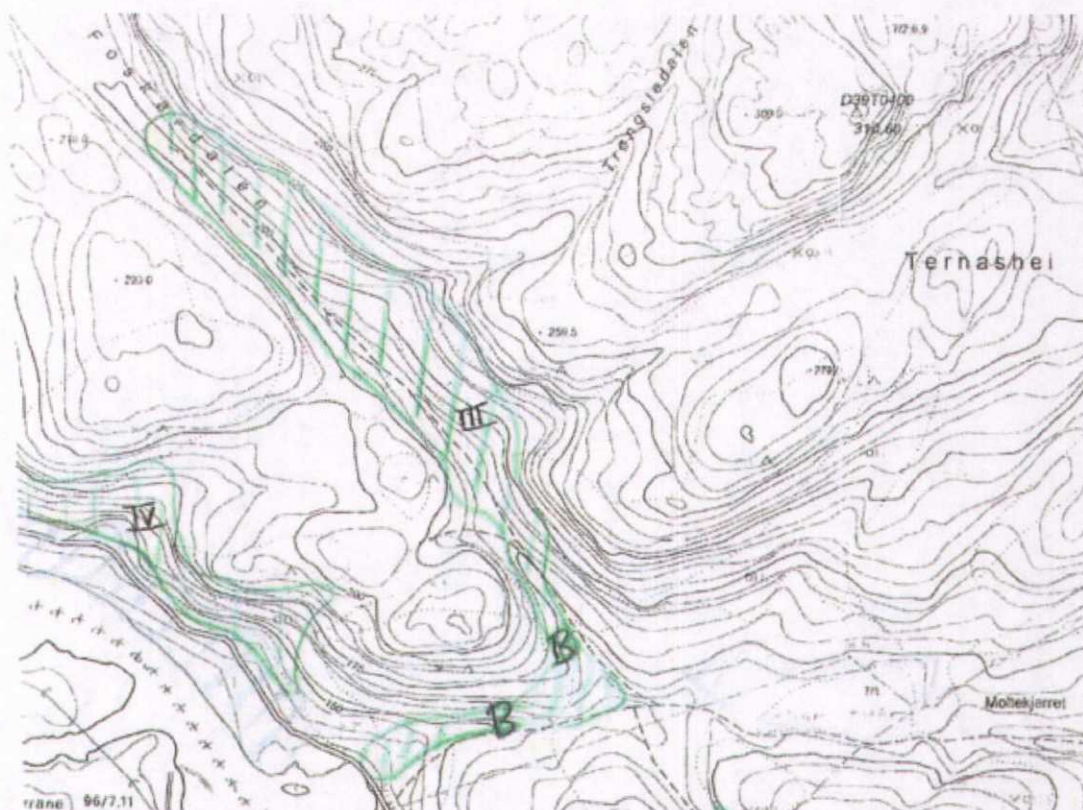
Innenfor nordvestre del av Tippen fra der inntegnet traktorvei svinger vestover opp fra Foskardalen er imidlertid ikke skogen hogd, se fig.2. Det står også igjen noe skog sørvest for nevnte traktorvei i forhold til der traktorveien svinger vestover opp fra Foskardalen.

Figur 2: Kartet viser avgrensning av Tipp Moltekjerr med grense for nordvestre del hvor skogen ikke er hogd markert med rød strek.

Innenfor nordvestre del av avgrenset Tipp i Foskardalen finnes områder med høyere biologisk verdi. Her er bl.a. innslag av mindre parti med lavurt-eikeskog (D2a) i vestvendt li, se fig.2. Vegetasjonstype følger Fremstad (1997). Her er flere rikindikatorer i feltsjiktet som myske, markjordbær, fingerstarr og skogfiol. Videre finnes her flere grove sommerek hvorav den største på ca 70 cm i brysthøydiameter er innhul med rødmold. Her er også noen lind på 30- 40 cm i diameter.

Skogen nede i dalen innenfor avgrenset Tipp er ikke spesielt gammel. Selv om det også her ble funnet innslag av lavurtvegetasjon bl.a. innslag av myske, er det småbregne- (A5) og blåbærvegetasjon (A4) som dominerer i dalbunnen. I tresjiktet finnes partier med høyvokst svaror ellers relativt mye osp mellom 20- og 30 cm i diameter. Videre består tresjiktet av bjørk, gran og eik. I feltsjiktet finnes strikråkefot, blåbær og gaukesyre. Grov stein og blokkmark dekket av etasjemose, sigdmose og bjørnemose dominerer. Lie (2006) fant også innslag av rikindikatoren blåveis lenger sørvest i området, se fig 3.

Figur 3: Kartet viser "områder hvor det er registrert biologisk mangfold med høyere verdi. B angir forekomst av blåveis. Område III (Foscardalen) er en liten sprekkdal med bekk av større verdi for det biologiske mangfoldet i området. Kartet er hentet fra Lie (2006).

Det er forholdsvis mye dødved inne i Foscardalen. Dødveden består i hovedsak av osp og gran, men også med innslag av edellauv. Lie (2006) har pekt på at området har verdi som nøkkelbiotop i skogbruket som følge av stort innslag av dødved. Denne situasjonen er ikke endret for miljøet i omtalte del av markerte Tipp.

Den biologiske verdien i Foscardalen er bl.a. knyttet til dødved, hul eik, innslag av rik vegetasjon, eldre lauvsuksesjon og liten bekk i dalbunnen. Selv om sterk hogstpåvirkning har redusert kontinuitetsprega areal innenfor store deler av Tipp Moltekjerr, vurderes potensialet for funn av rødlistearter som middels stor i omtalt del av Foscardalen hvor skogen ikke er hogd ut. Miljøene listet opp over gir potensial for funn av flere rødlistearter innefor gruppene sopp og

insekter. Foskardalen er også verdifull som del av leveområde for lokale bestand av fugl, rådyr og elg. Tidligere er det bl.a. observert vintererle i området (Lie 2006).

Bildet til venstre viser hul eik 70 cm i diameter lokalisert innenfor avgrenset lavurt-eikeskog i fig.2. Til høyre sees partiet med lavurt-eikeskogen i Foskardalen. Fotos: Ole Roer

Bildene viser liten bekk i dalbunnen og parti med mye dødved av osp i Foskardalen innenfor avgrenset Tipp. Fotos: Ole Roer

3.1 Verdivurdering biologisk mangfold

Lie (2006) har samlet for naturtyper, vegetasjonstyper, vilt og rødlistearter verdsatt Moltekjerret/Foskardalen til å ha Middels/høy verdi, gjelder markert område III i fig.3. I AEP sin konsesjonssøknad er verdivurdering av hele område III endret til "liten verdi" pga ytterligere hogst.

Undertegnede støtter ikke AEP sin vurderingen for omtalt nordvestre del av Tipp Moltekjerr der skogen ikke er hogd ut. Dette området har fremdeles kvaliteter til å verdsettes og ha Middels verdi (B-verdi). I henhold til DN-håndbok 13 for kartlegging av naturtyper, utgjør bl.a. omtalt lokalitet med lavurt-eikeskog en rik edellauvskog med B-verdi. Videre nevnes verdi som nøkkelbiotop som følge av stort innslag av dødved.

3.2 Jakt

Foskardalen og øvrig areal avgrenset av Tipp Moltekjerr er sentrale områder under utøvelse av rådyr- og elgjakt for de lokale grunneierne. Da nordvestre del av Tipp Moltekjerr i Foskardalen kommer i konflikt med sentrale poster ved både elg- og rådyrjakta (Bjørn Mikal Engestøl pers medd), var grunneierne spesielt opptatt av å hindre gjennfylling av Foskardalen av hensyn til negative konsekvenser for jaktutøvelsen i området.

En alternativ plassering av tippet ved å ta i bruk den gamle tippet langs Otra ved Tveitøyna, ville ut fra hensyn til negative konflikter for jaktutøvelsen i området være mindre konfliktfylt. Dette pga at den gammel Tippen langs Otra ligger helt i utkanten av jaktområdet. Tilgrensende areal til gammel Tipp langs Otra blir således i mindre grad benyttet under jaktutøvelsen i området.

3.3 Forslag til justert avgrensning av Tipp Moltekjerr

- Ut fra hensyn til negative konsekvenser for areal vurdert som viktig (B) for biologisk mangfold, samt negative konsekvenser for jaktutøvelse for de lokale grunneierne, bør tidligere omtalte nordvestre del av Tipp Moltekjerr innover i Foskardalen utgå.
- Da Tippen pga antatt fremtidig masseuttak også forventes å være midlertidig, virker det unødvendig å forringe et biologisk verdifullt areal. Det burde være uproblematisk å deponere mer masse i sørøster del av avgrenset Tipp, enten ved å ha deponiet høyere, alternativt ved å utvide arealet noe. Bruk av gammel Tipp langs Otra for deler av massene kan også være et godt alternativ som vil være mindre konfliktfylt.
- For å sikre god tilgjengeligheten til Foskardalen etter etablering av Tipp sørøst i området, bør Tippen gradvis flates ut mot nordvest. Dette for å hindre at det her blir en bratt kant.

4. Referanser og Kilder

Agder Energi Produksjon. 2007. Konesjonssøknad datert 19.12.2007 for utvidelse av Iveland kraftverk. 60 s + vedlegg.

Direktoratet for naturforvaltning 2006. Kartlegging av naturtyper - Verdssetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13 2.utgave 2006 (revidert 2007).

Fremstad, E. 1997. Vegetasjonstyper i Norge. – NINA Temahefte 12: 1-279.

Frigstad, O. F. 2006. Utvidelse av Iveland kraftverk. Delrapport om mineraler tilknyttet rapport om det biologiske mangfoldet i utbyggingsområdet. 5 s + vedlegg. Agder naturmuseum og botaniske hage.

Kålås, J.A., Viken, Å. & Bakken, T. (red.) 2006. Norsk Rødliste 2006 – 2006 Norwegian Red List. Artsbanken, Norway. 415 s.

Lie, A. 2006. Utvidelse av Iveland kraftverk: Vegetasjon, naturtyper, fugl. 10 s. Agder naturmuseum og botaniske hage.

Kart/databaser

Artskart: www.artskart.artsdatabanken.no

Naturbasen: www.dirnat.no

Muntlige forespurte personer:

Olav Brunvatne, Agder Energi Produksjon
Bjørn Mikal Engestøl, Grunneier gnr 7 bnr 2, 6 og 9
Helge Håverstad, Iveland kommune
Asbjørn Lie, Agder naturmuseum og botaniske hage
Inger-Johanne Lund, Haavind Vislie AS
Terese A. Negaard, Haavind Vislie AS

Med vennlig hilsen

Ole Roer
Faun Naturforvaltning AS